

Letošní kalendář nám spojil 4. adventní neděli se Štědrým dnem. Závěr adventního očekávání Kristova příchodu je tak spojen už se sváteční atmosférou Štědrého dne a večera. Ta bude dnes poznamenána tragickou událostí minulých dnů. Možná budeme trochu jinak a vděčněji vnímat i všechno to, na co jsme v duchu štědrovečerní tradice zvyklí. V řadě domácností k ní patří také pečlivě rozestavené **betlémy** s větším či menším počtem figurek, vyjadřujících, kdo všechno byl podle představ tvůrců do toho vánočního dění zapojen. Koho se to týkalo, kdo všechno se sešel u jeslí narozeného Spasitele. Podle fantazie autorů přibývalo v betlémech nejen zvířat, ale i lidí nejrůznějších profesí. Někteří přidali k betlémskému průvodu i sami sebe. Jakoby tím chtěli vyjádřit: **i já patřím k betlémským jeslím, i mně se to týká.** Ano, není to jen pradávný příběh, ztvárněný lidskou fantazií a zručností. **Je to i náš příběh.**

Nad některými betlémy najdeme i transparent s naším textem, nebo aspoň jeho **1.část: “Sláva na výsostech Bohu – Gloria in excelsis Deo“!**

To je vyjádření té nejvyšší úcty tomu, kdo je původcem a dárce všeho, i toho vánočního zázraku. Tomu, kdo má v našich životech výsostné postavení. Často na to zapomínáme. Že my lidé nejsme ti nejvyšší, ti kdo o všem rozhodují, kdo mají na všechno právo, kdo všechno zvládnou a zařídí. Kéž bychom si to dokázali častěji přiznat. Od mezilidských vztahů na nejrůznějších úrovních, až po mocné samovládce toužící po ovládnutí světa podle svých představ a zájmů. Žádný člověk, byť sebevýše postavený, není tím nejvyšším, nepatří mu všechna sláva. Ta patří někomu úplně jinému. Tomu, který na své „vysokosti“ nelpěl. Příběh Dítěte v betlémských jeslích to jasně potvrzuje. Ten, který je nejvyšší, sestoupil mezi nás dolů, nejnižší. „Ač Syn Boží pravý, Světlo od věčnosti, pro nás přišel, aby nám byl nejbližší,“ budeme za chvíli zpívat.

Ve svém Synu, narozeném v chudobě chléva, Bůh **zjevil svou slávu všem, kteří ji chtějí zahlédnout.** Bůh už pro nás není neviditelný. **V Ježíši Kristu a jeho životě nám ukázal svou tvář,** plnou lásky, slitování, odpuštění, služby, oběti. On je Immanuel, Bůh s námi a pro nás. Nenechává si svou slávu na nebesích, ale chce, abychom ji s ním sdíleli v jeho Synu. Kdo ji bude ochoten vidět v bezbranném betlémském dítěti, později v poníženém a posmívaném Králi s trnovou korunou, ten může odlesky slávy Boží přítomnosti zahlédnout a prožívat ve svém životě.

Pastýři na betlémských pláních se s ní setkali ve tmě noci, uprostřed jejich každodenní služby. Na nečekaný zážitek reagují úžasem a bází, kterou později vystřídá radost z úžasné zprávy, odvaha jít si do Betléma ověřit její pravdivost, a pak vyprávět všem kolem o narození Spasitele.

V souvislosti s úžasem pastýřů se mi vybavuje zážitek moje maminky, který zaznamenala ve svých pamětech: Když před Vánoci vyprávěla svému 3 a půl letému vnukovi, našemu Jardovi, Lukášův vánoční příběh, jak ho znala v kralickém překladu, došla až k verši „A aj, anděl Páně postavil se podle nich a sláva Páně osvítila je.“ V tu chvíli prý malý Jára vykřikl „Já si kleknu.“ Maminka píše: „*a už klečel u mých nohou s rukama sepjatýma na mém klíně a prosil: „Vykládej dál.“ Hluboce mně to došlo, zvláště když jsem si uvědomila, že dosud nikdy při modlitbě neklečel, ani to u nás nebylo zvykem. Jak mocné je Slovo Boží, když dokáže probudit posvátnou úctu v tak malém dítěti. Škoda, že my dospělí se jeho přetvořující mocí tak často bráníme.*“ Tolik maminčina vzpomínka.

O této přetvořující Boží moci zpívá i další část andělského chvalo zpěvu: „*a na zemi pokoj mezi lidmi. Bůh v nich má zalíbení*“. Narozený Spasitel propojuje nebe se zemí tím pro lidi nejpotřebnějším darem: **pokojem.** Přichází jako prostředník mezi Boží svatostí a lidskou hříšností. Přináší smíření s Bohem, ten nejdůležitější zdroj pokoje. Církevní otec Augustin to vyjádřil známým citátem, že „*lidské srdce je nepokojné, dokud nespočine v Bohu.*“ Tento vnitřní pokoj je důsledek nového vztahu mezi Bohem a člověkem. Je to stav uzdraveného srdce, proměněného Boží milostí a odpuštěním. Z něho se uzdravující moc Božího pokoje

pak může šířit dál a proměňovat naše mezilidské vztahy láskou, porozuměním, odpuštěním. Vánoce nám to znovu připomínají. **Na zemi pokoj mezi lidmi.**

Ale realita našeho každodenního života jakoby svědčila o pravém opaku. Přibývá nepokoje, napětí, nepochopení, nenávisti a zloby, vrcholící tragickou událostí posledních dnů. Přibývá nesmiřitelného názorového rozdělení v rodinách, ve společnosti, ve světě, ohroženém narůstajícími válečnými konflikty, i mezi křesťany. **Může ještě vůbec platit, že máš, Bože, v lidech zalíbení, že jim věnuješ svou přízeň?** Tyto bolestné otázky zaznívají znovu a znovu napříč staletími celou historií lidstva. Ale napříč staletími přesto **znovu zaznívá také vánoční evangelium.** Stále stejně svědčí o tom, že **Bůh své stvoření neopustil a své sliby plní.** Od Krále na slámě i na dřevě kříže může každá generace znovu přijímat naději, sílu i odvahu k úsilí o pokoj mezi člověkem a Bohem i mezi lidmi navzájem. Vánoce i Velikonoce patří nezrušitelně k Božím dílu záchrany člověka.

Kralický překlad dnešního textu má trochu jiné znění: *“Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle. Dobrá Boží vůle, dar, který se rozdává u betlémských jeslí, patří všem lidem.* Dobrá vůle se právě odtud šíří, jak to chce symbolizovat v posledních letech i tradice předávaného betlémského světla.

Boží lásku ovšem nepoznáme bez naší vlastní odpovědi, **bez naší dobré vůle** vzít vážně to, že v nás Bůh má zalíbení, že o nás stojí. To zalíbení musí být vzájemné, aby mohlo přerůst v pokoj na zemi a oslavilo tak Boha v nebesích. On čeká, že na jeho zájem o člověka odpovíme svým přijetím Jeho lásky projevené v Pánu Ježíši Kristu.

On v nás probouzí i **dobrou vůli k následování Jeho příkladu** lásky, služby a zájmu, který věnoval na zemi všem potřebným, přehlíženým, nemocným, ztrápeným. Není samozřejmostí, že dodnes právě v Adventu a o Vánocích narůstá vlna lidské sounáležitosti, charitativních aktivit. *„To není jen tak samo sebou, to musel někdo způsobit, že ruce, které jindy zebou, mají znenadání cit. Přichází Dítě, které v dlani nese lidem Hvězdu hvězd. Přichází Dítě, jež nás chrání a chce nás dobrou cestou vést.“* Tak o tom zpívá jeden křesťanský song. I letos jsme měli a máme, nejen v našem sboru, řadu příležitostí, jak projevit dobrou vůli i podporou nejednoho dobrého lidského díla a úsilí.

Začínali jsme vzpomínkou na betlémy, vytvářené lidskou představivostí a šikovnými lidskýma rukama jako připomínka výjimečné události v lidských dějinách. Postavme se spolu s pastýři o letošních Vánocích znovu k betlémským jeslím s vděčným úžasem nad největším důkazem Boží lásky k lidem. S úžasem, který v koloběhu našich dní tak rychle vyprchá.

Když odešli andělé od pastýřů, asi s nimi zmizela i ta záře nebeské slávy. **Ale světlo už ze světa nezmizelo.** Září od oné betlémské noci a od nedělního rána Vzkříšení do všech temnot, nejistot a smutků naší lidské existence. Jeho různé odlesky smíme v těchto svátečních dnech vnímat v láskyplném společenství rodiny, stejně jako v tichu samoty, zamyšlení, modliteb. V bohoslužebném shromáždění, stejně jako v oslovení krásným uměleckým zážitkem, v rozzářených dětských očích a úsměvu těch nejmenších, stejně jako v setkání s těmi, kteří ve své nemoci, nebo bezmoci stáří svědčí o síle, kterou jim dává víra a vědomí Boží blízkosti. Odlesk světla Boží lásky září i ve službě všech lidských andělů, poslů dobré vůle, kteří přinášejí lásku, zájem, pomoc těm nejpotřebnějším. Kéž odlesk tohoto světla může proniknout i tmou bolesti a smutku všech, které zasáhla nedávná tragická událost na pražské Filosofické fakultě.

Kéž dokážeme nejen o Vánocích ve svých životech rozpoznávat nejrůznější záblesky betlémského světla, vděčně si je uvědomovat i prožívat, a také jejich jas odrážet do svého okolí.

Svatý Bože, prosíme, dej, ať nám andělská píseň o tom, že máš v nás lidech zalíbení a chceš nám darovat svůj pokoj, zazní v těchto dnech novou nadějí a povzbuzením. Podepírej mocí svého svatého Ducha naši někdy slábnoucí dobrou vůli k následování tvého Syna.
Amen